

בניר

עלוו קיבוץ ניר אליהו

גליון 495 / 2 אפריל 2012 "ניסן תשע"ב

חג אביב שמח!
שמח אביב!

דבר העורכת

בימים אלה החורף אומר את מילותיו האחרונות, ובשדות שפע של פריחת חרציות צהובות, מנוקדות באדום הפרג. מזג אוויר של תחילת אביב, ניקיונות? התחדשות? יציאה לחרות? וכרגיל, ימי חג ומועד מביאים עמם לא רק שמחה, אלא גם געגוע...

ומה בעלון הפעם?

עלון זה אינו עב כרס, אך יש בו מאווירת החג, הגעגוע לאנשים שהיו חלק מאתנו, קצת על הימים ההם, כש"המעברה הייתה מעבר להררי החושך..."

במרכז העלון דברים של פרידה מבני פלג, שבימים אלה מלאה שנה למותו. ולהבדיל – ראיון עם אלי ביוקאורל, שנותן לא מעט חומר למחשבה. פרק נוסף מן היומן של עמרי רז, ובמקביל עוד ועוד חברים נתפסים לספורט המאתגר הזה של ריצות ארוכות, ויש לנו נציגות גם במרוצי תל-אביב. גם מקומם של המדורים הקבועים לא נפקד.

לכבוד ימים אלה שמסמלים אצל כל אדם באופן פרטי, ואצל כולנו כעם את היציאה מעבדות לחרות, נוסיף ונאחל לכולנו חג שמח, ימים של שלום.

נטע בארי

** התמונה בשער צולמה ע"י בני פלג ז"ל.

מכתבים למערכת ניתן לשלוח לאי-מייל BANIR@NIREL.ORG.IL
או להכניס לתא דואר מספר 40.

מחכים לשמוע מכם...

עורכת ראשית: **נטע בארי**

ארכיון: **עמיקם רגב**

מערכת: **ליזה בוחסירה, עתליה אייל, הדסה ראובני,**

דור הורביץ, שלי בורץ

להערות, רעיונות, דעות וסתם לראות את העלון בצבעוני - כנסו לאתר הקיבוץ

(ובדרך תמצאו גם כתבות, סקרים, תמונות, הודעות ועוד ועוד)

www.nirel.org.il

ארבע כוסות

ושוב, נחזור וניזכר בארבע הברכות המסורתיות שנותרו על הדפים הצהובים...
מומלץ בחום לצוות החג:

ארבע ברכות לארבע כוסות / שמוליק אייל

כוס שלישית: השלום

תורם ותורק כוס יין אדום
ועמה התקווה הכומסת כל לב
תקנות התקוות העוטה כל חלום -
לו יהי השלום... לו יהי מתקרב...
לו יהי שלום אמת, לו יפתח שערים
של אמון, של קרבה, של שכנות מהססת
לו ישכיח סכין ויתמות ילדים
לו תהי בשורתו מרנינה ותוססת...
לו יהי הוא כה חם עד ינמך להבה
המאירה כאן עד כלות את מצעד האיולת
לו ישטוף הוא ייאוש, משטמה ואיבה
לו ישיב הוא אולי קצת שפיון ותוחלת...
ואמרנו אמן, כי הגיע היום -
לחיי השלום, לחיי השלום!

כוס רביעית: הרעות

תורם ותורק כאן כוס רביעית
לחיי חברות טובה, חמה ויקרה
הקושרת את חוט הרעות מבראשית
בחול ובחג, בטוב וברע.
בשמחה ובעצב, בפריחה ובכמש
בהמיה ביישנית שאיננה כתובה
בחיוך, בשתיקה, בלחיצת יד של אמש
בעין אוהדת, עיתים רטובה...
לו תהי היא אתנו ביום ובערב
לו נזכור כי חבים אנו לה את החוב
לו תהי הברכה מקדימה את החרב
לו נדלוג על הרע ונציץ אל הטוב.
וניקוד לרעות שמבית וחץ -
לחיי הקיבוץ! לחיי הקיבוץ!

לחיים!

כוס ראשונה: החירות

תורם ותורק ככתוב וחרות
כוס המסורת, הכוס לכבודו של החג
השוזר ערכים של שוויון וחירות
שצבעם לא הועם בשנים ולא פג.
לחיי זה העם השומר חירותו
ומדור אלי דור ישן לבניו -
כי נפשה היא משען לצלמו ודמותו
וממנה סיפור עולמנו נחצב.
חירות לפתיחות, לביטוי, לכתיבה
חירות ממחסור, ממצוקה, מאימה מרחפת
חירות משליטה על שכנים בסביבה
חירות לנשימה עמוקה ומשותפת...
ואמרנו אמן כי הגיע, קרב
לחיי זה החג שכולנו יחדיו.

כוס שניה: אביב

תורם ותורק כשיקוי חוגגים
שמחת האביב הרוננת בטבע
בשפעת הפריחה, בקשתות הגוונים
בלבלוב איתנים הנוגן אור וצבע.
בשיכרון החושים מפריחת הדלים
בהלמות החיים המפכים בקצבם
בצמרור רך וטוב וגעיית עדרים
בצלילי פעמון נמוגים בעצבם.
במבט המלווה נחיתת אנפות
ולוטף לירוק בהמיית געגוע
הגוחן אל צוק סלע עטור רקפות
ועורג אל אביב של "עוד נוע ננוע"...
ואמרנו אמן כי הגיע בזיו
לחיי האביב! לחיי האביב!

משולחנו של המזכיר

פסח בפתח, ואיתו הניקיונות והסדר (דברים שלא כ"כ מתחברים עם שולחנו של המזכיר), אבל ננסה לעשות בכל זאת "סדר" בצפוי לנו בחודשים הקרובים:

- ① **בגזרת התשתיות** התחלנו בזעיר אנפין. טפטוף של תיקוני תשתיות, בעודנו מחכים להיתרי התשתיות מהוועדה המקומית לתכנון ולבנייה, ובטרם נתחיל בתנופת התשתיות הגדולה. הדילמה הגדולה שעל הפרק היא, האם להמשיך מיידית בתנופת הקליטה על מנת לאפשר ביצוע יותר תשתיות בבת אחת (דבר שיוזיל עלויות ובעיקר יקצר את תקופת אי-הנוחות לתושבי הקיבוץ), או שנמתין להתרשם כיצד נקלט "הגל הראשון" ורק לאחריו נמשיך לשלב ב' של הפרוייקט.
- ① במקביל אנו מתנפלים על עניין **הסדרת החוב הנדחה**, בלוח זמנים צפוף, ותהליכים ארוכים הצפויים בנושא. לאחר "החגים" הדברים צפויים להגיע להנהלות ולאסיפה.
- ① לאחר שאישרנו את התקציב, נמשיך לטפל בנושא **טבלאות האיזון**, בכוונה להפעילן בהקדם.
- ① אנו ממשיכים להתקדם בכל נושא **הסדרת המקרקעין** באזור מבני המשק, ותכנון הגן הנוסף בעדן, תוך התייחסות לסוגיית הברכה, דבר שלא ימנע מאיתנו לנקות לקראת עונת הרחצה הקרבה. הכינו את הגריידרים!
- ① **תקנון הבנייה** החדש צפוי להגיע לקלפי במהרה בימינו.
- ① עוד על הפרק בחירת **וועדות חשובות** כפנסיה ובעלי צרכים מיוחדים, ועבודת חריש בסל הבריאות ומערך הביטוחים הקולקטיביים, הצפויים לעבור מהפיכה כפוייה בעקבות תקנות האוצר.
- ① **בהנהלת החשבונות** מתקדם מהלך הרה-ארגון. כולי תקווה שפירותיו יבשילו עוד לפני עונת המנגו הקרובה, בהצלחה לכל העוסקים במלאכה המורכבת!
- ① במשאבי אנוש ממשיכים לעבור עם רכזי הענפים על **סקרי המשוב**, לנסות ולשפר את השירות לחברים, כפועל יוצא של תשובות החברים. במקביל לקדם את עדכון המבנה הארגוני לקראת הכפלת היישוב.

חינוך

אבל עם כל הכבוד לכל הנושאים הבווערים הללו, הנושא הבווער ביותר הוא מערכת החינוך בגיל ביה"ס, הזקוקה לייצוב ויותר מכך: התוויית חזון ודרך לשנים הקרובות לבוא, בהקשר עם השינויים בתנועה הקיבוצית והחברה הישראלית, ולפני הקליטה הגדולה. לא מעט הורים מודאגים הגיעו בהתראה קצרה השבוע לבית אליהו על מנת לברר ביחד כיצד ניתן לצאת ממשבר תחלופת המדריכים ורכזים שהגיע לשיא בשנה החולפת. בימים אלה נעשים מאמצים עילאיים לחפש רכז/ת מתאים/ה אשר יוכל לייצב את המערכת. מתוך המשבר נוצר שיח חשוב, ששותפים לו מרבית ההורים. מספר הורים נרתמו לעזרה באופן מעורר הערכה, כדי לקיים את חופשת הפסח על אף הזעזועים. נראה ששוב הוכיחה הקהילה שלנו אלו כוחות טמונים בתוכה, המתעוררים בעת משבר. תפקידנו יהיה להפיק לקחים מטעויות האתמול, לעשות בחירות ומהלכים נכונים על מנת להחזיר את העגלה לתלם. בהצלחה לכולנו באתגר הכביר. למנהלת החינוך הטרייה צפויים עוד מספר אתגרים עצומים השנה – ובהם היערכות לחוק חינוך חכם, שחוקק בפזיזות מתוך המחאה החברתית, והמדינה טרם נערכה אליו. וגם רצונו של ראש המועצה להעביר את ביה"ס יחדיו לקומפלקס החינוך ההולך להיבנות לצד ביה"ס התיכון בעמיאסף, בית ברל. אנו חברי הקיבוצים נידרש לנקוט עמדה בנושא בהקדם.

זיקוקים

בין שאר קשיי היום יום במדינת ישראל, צץ קושי חדש ומטרטר הפעם ע"י המשטרה, במסגרת מדיניות הכסת"ח הלאומית - ועניינה השוואת הדרישות לקיום אירועים תחת כיפת השמיים לאלה של אירועים המוניים בערים. הגזירה הזו מאיימת על קיום אירועי תרבות וקהילה בכל המרחב הכפרי, ויש לקוות שהמגזר הכפרי כולו יתאחד ויעמוד על רגליו נגד האיווולת ההזויה הזו. המשמעות היא שכדי לקיים אירוע פנימי, ולו של עשרות משתתפים, נידרש מעתה להפקה הכוללת מערך כסת"ח בטיחות, הנדסה, אבטחה וחשמל הנדרשים מעסק, לא פחות. גם בנושא זה נידרש לאורך רוח ולמידה על מנת שלא לאפשר לחומות הבירוקרטיה לייבש את התרבות הקיבוצית והקהילתית.

סדר פסח כהלכתו

מאחר ואנו בפתחו של חג החירות, אי אפשר לסיים שלא בנימה אופטימית – הסדר השנה חוזר, ובגדול! (אם לשפוט ע"פ כמות הנרשמים). על אף שאיעדר ממנו, בטוחני שהוא יהווה מפגן קהילתי מרשים ומרומם רוח. בנוסף – חגיגת האביב שכבר בעיצומה ועוטפת אותנו בירוק משובץ בפריחה משגעת, שמזכירה לנו כל בוקר מחדש – כמה ברי מזל אנחנו לחיות כאן ועכשיו במקום הזה. "תורם ותורק" לכל ארבע הכוסות, והחצי המלא של כל אחת מהן...

בברכת חג פסח שמח - נימרוד

אמנון ריבק

כָּל אָדָם צָרִיךְ מְצָרִים

כָּל אָדָם צָרִיךְ שְׂתֵהֵיָה לּוֹ
איזו מְצָרִים,
לְגַא' ל' עֲצָמוּ מִמְּנָה מִבֵּית עֲבָדִים,
לְצֵאת בְּחֻצֵי הַלַּיִל אֶל מִדְּבַר הַפְּתָדִים,
לְצַע' ד' הַיִּשְׂרָאֵל תּוֹךְ הַמַּיִם,
לְרְאוּתָם נִפְתָּחִים מִפְּנֵי לְצַדִּיקִים.
כָּל אָדָם צָרִיךְ כְּתָף,
לְשֵׂאת עֲלֵיהָ אֶת עֲצָמוֹת יוֹסֵף,
כָּל אָדָם צָרִיךְ לְהַזְדַּקָּף.

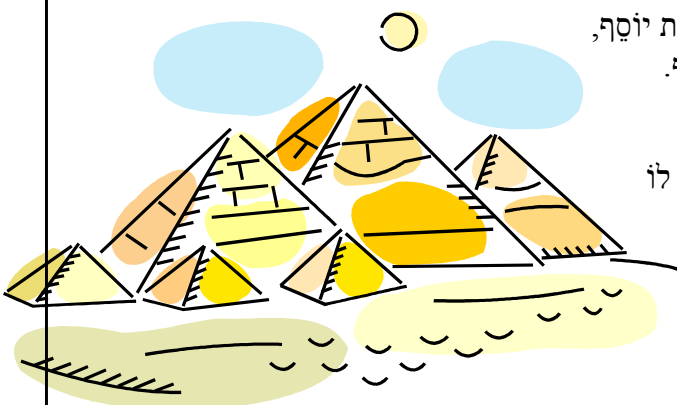
כָּל אָדָם צָרִיךְ שְׂתֵהֵיָה לּוֹ
איזו מְצָרִים,
לְהִיּוֹת מ' נְשֵׂה עֲצָמוּ מִתּוֹכָהּ
בְּיַד חֲזָקָה,
אוּ בְּחֵרִיקַת שְׁנַיִם.

כָּל אָדָם צָרִיךְ אֵימָה נְחֻשְׁכָה גְדוֹלָה,
וְנִחְמָה, וְנִבְטָחָה, וְנִחְצָלָה,
שְׂיִדַּע לְשֵׂאת עֵינָיו אֶל הַשָּׁמַיִם.

כָּל אָדָם צָרִיךְ תְּפִלָּה
אֲחַת,

שְׂתֵהֵא שְׂגוּרָה אֲצֵלוֹ עַל הַשְּׂפָתִים.
אָדָם צָרִיךְ פֶּעַם אֲחַת לְהִתְכַּוֵּף -
כָּל אָדָם צָרִיךְ כְּתָף.

כָּל אָדָם צָרִיךְ שְׂתֵהֵיָה לּוֹ
איזו מְצָרִים.
וּירוֹשָׁלַיִם,
וּמִסְעָ אַרְוֹךְ אֶתְדָה,
לְזַכֵּר אוֹתוֹ לְעַד
בְּכַפּוֹת הַרְגָּלִים.

נר זכרון לבני פלג ז"ל

הספד לבני

יונה, שרית, יריב, רקפת ומעין, משפחה רחבה ונכדים -

בני נולד ב-1935 לרות וקלמן פילהרט בכפר הדר (לימים הוד השרון) כבן יחיד.

כבר בגיל שמונה התייתם מאימו ושלוש שנים מאוחר יותר נפטר גם אביו. בני אומץ ע"י דודתו ברעננה ובתקופת נעוריו נשלח ללמוד בכפר הנוער בן-שמן ב' ליד כפר ויתקין (לימים פנימיית "נעורים") בה למד במגמת מכונות חקלאיות ופיתח סקרנות עמוקה לתחום. לאחר מכן עבר לפנימיית ויצ"ו בחיפה, שם באמצעות חבר שעבד איתו במפרץ התוודע לקן קריית חיים של הנוער העובד – דרכו הצטרף לגרעין "בתלם". במסגרת "בתלם" התגייס בני לנח"ל ועם סיום השירות הצבאי התיישב הגרעין בקיבוץ ניר אליהו, בני היה חבר הקיבוץ מאז ועד מותו ב-8.4.2011.

במהלך השירות עיברת את שמו ל"פלג" שם שאין מתאים ממנו לציון דרכו ואופיו של בני כאדם זורם ואוהב טבע. בני היה "חבר מיוחד" בקרב "ההולכים בתלם" – הוא ניחן בחוש הומור חריג, וכבר מגיל צעיר התעניין בטבע ובארכיאולוגיה, למד במכון אבשלום וצבר ידע רב. הוא השתתף במשלחות של החברה להגנת הטבע כולל חפירות מדבר יהודה עם יגאל ידן בעקבות מגילות בר כוכבא ב-1960, והחפירות באזור רמת רחל שספגו הפגזות ירדניות במהלך העבודה בתקופה ששהה שם בשנת 1961. בני עסק גם בסימון שבילים, חוגים וכנסים והיה מנוי ב"מדור לידיעת הארץ" ובחברה להגנת הטבע.

ב-18.5.1965 נישא ליונה ולשניים נולדו ארבעה ילדים: שרית, יריב, רקפת ומעין, שירשו מבני את אהבת הארץ והצחוק, מי את החוש הטכני, מי את הכישרון האומנותי, ומי את הנטייה לעסוק בהדרכה וחינוך, וכולם למדו לאהוב את ארץ ישראל ושביליה. דרך אהבת הטבע והטיולים גילה בני את תחום הצילום וחקר אותו: הוא השתתף בתערוכות צילום שהמפורסמת בהן הייתה תערוכה במוזיאון הארץ בשנת 1992 והשתתף בחוג צילום של החברה להגנת הטבע ע"ש גייל רובין.

כילד, זכורים לי הביקורים בבית משפחת פלג, והכיבוד הייחודי של עוגיות שום ובצל, וטעימות מפירות אקזוטיים כפגיויה, קרמבולה, קומקוואט ונקטרינה, פירות שעד אז לא היו מוכרים לקהל הרחב... או גלידת מנגו מעשי ידיו של בני להתפאר. בהזדמנויות אחרות היינו דורכים יחפים ענבים ומכינים יין כמו יקב בוטיק, ואז גם שותים אותו כמה שנים לפני שהחוק התיר זאת... או יורדים למקלט הקטן שאותו הפך בני לחדר חושך על מנת לראות כיצד מפתחים תמונות שחור לבן כמו ידו...

במשק עבד בני במסגריה, מקצוע אותו למד בצעירותו, ולאור יכולותיו הטכניות יצא לעבוד מחוץ לקיבוץ במפעלים האזוריים באמבר ובמערך הפרי בגרנות, ואח"כ היה ממקימי מפעל "הוד חפר" בו עבד באחזקה בקירור. ב-1984 עבר לעבוד בבית הספר בונה צאלים ואח"כ בסמינר הקיבוצים במחלקת האדמיניסטרציה, ולאחר מכן שב לעבוד בקיבוץ.

חווית הילדות שלנו בני דוכיפת מבני הייתה של אדם מצחיק החד חידות ומתחכם, משמיע קולות ותמיד שחוק על שפתיו, הפעם היחידה שזכור לי בני כועס – היתה כשעשינו מעשה קונדס בליל כיפור, כשחבנו פנסי מע"צ מצומת רעננה, ונעצרנו ע"י המשטרה. לאחר חקירה ונזיפה בתחנת כפר סבא הגיעו בני ומשה לנגשטור, שהיו שומרי הלילה, על מנת לאסוף אותנו בחזרה הביתה, וכשגילו כי אין כאן כל טעות בזיהוי – הודיעו לנו השניים כי אנחנו חוזרים הביתה ברגל...

עודנו צועדים דקות ארוכות מתחנת המשטרה שליד רמתיים בואנו בית ברל הגיע שוב רכב השמירה, רק בכדי שבני יודיע למעין חגיגית כי לנוכח מעשיו – לא יוכל לחזור הביתה עד שיספר את מחלפות ראשו אותן טיפח בקפידה... אקט חינוכי זה שנתפס על ידנו אז כמשעשע באכזריותו - הצליח כנראה מעל המשוער מכיוון שמעין, הפך ברבות הימים משובב גדול מאד למורה ומחנך דגול בישראל...

עם חזרתו של בני לעבודה בקיבוץ - היה מראשוני היזמים במשק כשבשנת 1995 הקים את המחלבה ועבד בה כגבן, עוד הרבה לפני שהחלו לצוץ בארץ מחלבות בוטיק משפחתיות כפטריות אחרי הגשם. הגבינות הקשות והרכות שייצר העשירו את רפרטואר הגבינות של כולנו (שהסתכמו עד אז בגביני"צ, גבינה 9% וקוטג') עד שנסגרה המחלבה בעקבות מעבר הרפת לרביבים. לאחר סגירת המחלבה שהיתה עבורו שיא ההגשמה העצמית והעשייה עבד בני בחדר האוכל אך בריאותו התרופפה והוא פרש לגמלאות.

גם בתקופה זו השתדל להעסיק עצמו בתחביביו הרבים: זכור לי שבישר לי שהצליח להשיג שתיל מזן נדיר של אתרוג האצבעות לבוסתן ביתו הייחודי. יחד עם יונה נסע למועדון לחבר הוותיק של המועצה האזורית בכפר מעש או מכללת הדרים בשדה ורבורג לשמוע הרצאות ולצפות בסרטים, (במכללה הציג את תמונותיו הרבות) הוא ייעץ ופרגן לצעירי המשק שהתעניינו בצילום והעביר באהבה את הציוד שנותר במעבדת הצילום הישנה ובו מגדלים, ניירות צילום וכימיקלים לחשיפת תמונות.

כסוג של סגירת מעגל לילדותו במגמת הציוד החקלאי בבן שמן ב' הוא הצטרף לעמותה של המוזיאון לכלים חקלאיים במושב עין ורד – בו השקיע רבות וניסה להציל כלים חקלאיים שהיו בקיבוץ כטרקטור "התות" וקומביין הבוטנים המחליד. שבועות בודדים לפני אשפוזו הגיע למזכירות וביקש להזכיר לי לצרפו לסיור צוות השימור למוזיאון בעין ורד – השבתי לו כי הסיור נדחה מכיוון שיש דברים יותר בוערים ודחופים שעל הפרק, אולם כנראה שבני הרגיש כי העניין דחוף והתעקש. הסיור מעולם לא יצא לפועל, ובדיעבד הסתבר שצדק.

לאחר אשפוזו הבהול לפני מספר שבועות חלה התאוששות וחזרתו לבית בקיבוץ תוכננה בקפידה בתיאום בין לנציו ויונה, והבשורה המרה – הפגיעה את כולנו, בשעה עשר בבוקרו של יום אביבי יפהפה ומוריק. להתראות חבר יקר ומיוחד, משתתפים בצער יונה והמשפחה – מכל בית קיבוץ ניר אליהו.

נימרוז מזכיר הקיבוץ.

בני פלג ז"ל

8/4/2011 - 10/10/1935

18.11.2011

דברים שנכתבו בספר אורחים לתערוכת הצילומים של בני במכללת "הדרים" בשדה ורבורג:

לפי ההגדרה "היבשה" "צלם – אדם העוסק בצילום, כלומר יצירת תצלומים באמצעות מצלמה".
בני הוכיח שמעבר להגדרה ה"יבשה" הזו מסתתר הרבה תוכן.
בצילומיו, לוקח אותנו בני לתוך נשמתו, משתף אותנו באהבתו הגדולה לטבע, לאדם, לאבן ו... למצלמה.
כל צילום של בני – יצירה מיוחדת במינה – ממש ציור.
למדתי להכיר את בני בשנותיו האחרונות וזכיתי לשמוע ממנו על אהבתו זו (ועוד רבות אחרות), על "איך"
הוא רואה ומסתכל על העולם דרך העדשה. על היכולת לראות גם בפרי "רקוב" משהו יפה ומיוחד.
אני רוצה להודות ליונה ולכל המשפחה, על שבחרתם במועדון "הדרים" להציג את יצירותיו של בני.
בני השאיר אחריו יצירה מדהימה וזיכרונות מקסימים.

אוהבת ומעריכה,

סיגלית שטרן

רכזת מועדון "הדרים" שדה ורבורג

בני איש יקר, רחב אופקים. היה מגיע להרצאותיי ותמיד מוסיף לי עוד משהו, עוד היבט, עוד מידע...
רוחב אופקיו ניכר בצילומיו. ראיית העולם בזווית הנכונה, באור הנכון - היא גדולתו של הצלם.
אין ספק שגדולה זאת ניכרת בצילומיו של בני היקר.

כמה טוב שאדם מותיר טביעתו, דרכה ניתן לראות את עמקי נשמתו וגדולתו – כבוד גדול היה לי להכירו.
רבקה חגג, מורה לתנ"ך

סיפור אמיתי

כשהיה בני פלג בן 8 נפטרה אמו, כשהיה בן 11 נפטר אביו, והוא עבר לגור עם דודיו ברעננה. לקראת סוף השבעה כתב מנהל בית הספר של בני, אליעזר שמאלי, סיפור על הלוויה של אבא קלמן (אביו של בני בהשאלה). הוא סיפר לבני שהסיפור עומד להתפרסם ב"דבר לילדים" בשינוי שמות ופרטים מזהים, לשם הגנה עליו. בבגרותו, בני חיפש רבות את הסיפור, ומצא עותק בכרך של דבר-לילדים שברמת הכובש. להלן קטע מן הסיפור שכתב אליעזר שמאלי:

הסָבָא מְצוּה לְחַיִּית.

הארון העטוף יריעה שחורה עמד בעגלה פתוחה, שהתנהלה בעצלתיים בחול העמוק. בקצה העגלה ישב הסב המשותק, כשראשו המכסיף משיבה מורד אל ברכיו הזקופות, וידיו מרעידות. סמוך לעגלה צעד דני בקומה זקופה ובעיניים עצומות למחצה ואחריו, במרחק מה נגררו כשני מניינים אנשים ונשים, מלווי הארון. הדוד, שנקרא טלגרפית מהעיר הרחוקה ובא דחוף להשתתף בלוויה, ניסה מדי פעם בפעם להתקרב אל דני ולשים את ידו על עורפו. אך הלז, בעל הפנים החיוורים והזרועים בהרות-שמש רבות ושהיה חבוש כובע רחב מידות – דחף את ידו מעל גבו בתנועה סרבנית, ליקק את שפתיו הצרובות בלשונו, בלע דמעה בהתאמצות והשתדל בכל כוחו לעצור את בכיו, שלא יפרוץ.

בן עשר שנים הוא דני וכבר ארון שלישי ילווה בימי חייו המעטים. כאשר מלאו לו 7 שנים ליווה את אמו למנוחת עולמים, אמו שמתה במחלת הטיפוס. לפני שנה ומחצה מתה עליו אחותו הקטנה. ועתה - עתה מוטל אביו בארון העטוף שחורים, רק לפני חמישה ימים הועבר באוטו "מגן דוד" מביתם שבמושבה לבית החולים שבעיר - וכבר איננו, "נישרף", כפי שאמרה לו בת שכנתם, חנה בת השלוש עשרה שבאה סמוך לצהריים לבית הספר לקרוא לו פתאום הביתה.

"עתה כסו, הנה האת!" קרא אחד החופרים והושיט את האת לידי דודו של דני, "עליך להתחיל הראשון..." הלז נטל את האת בידים רועדות והתייפח, התחיל לגרוף עפר מהתל שלידו, "דני" - קרא השוחט הזקן כשהוא ניגש אל הילד הקפוא ושם את הספר הישן והעבה בידו - "גש הנה, דני ואמור קדיש".

דני קם והלך אחר השוחט אל מרשות הקבר, החזיק את הספר והסתכל בתוכו בעיניים עצומות למחצה ושפתיו רעדו. "כאן, כאן תתחיל" - אמר השוחט והצביע באצבעו לחלק העליון של העמוד - "יתגדל ויתקדש". "יתגדל ויתקדש שמיה רבה" - התחיל דני לקרוא בקול רועד - "בעלמא די ברא בר.. פר.. עו..." "כרעותיה!" עזר לו השוחט באי סבלנות. "אמור אחרי, דני" - הוסיף השוחט ושם את ידו על כתפו של הילד המרעיד - "חזור אחרי מלה במילה: יתגדל ויתקדש שמיה רבה!". "נו!" - צעק ברוגז השוחט לשתיקתו העקשנית של דני - "אמור: יתגדל ויתקדש!"

"הביאו את דני אלי!" - קרא הסב משותק מעל קבר בתו והוא ממרר ביבבה - "בוא אלי ילדי האומלל, בוא ואקרא איתך מילה במילה".

- "יתגדל!"

- "יתגדל."

- "ויתקדש!"

- "ויתקדש"

- "שמי רבה!"

שתיקה חנוקה, "שמי רבה" - חזר הסב בקול מתחנן.

"שמו של מי סבא?" שאל דני והרים מול הסב עיניים מלאות סבל ותהיה, "שמו של מי?". "שמו של אלוהים, דני!" ענה הסב והשעין את ראשו בחזהו של הנער. "ולמה יתגדל ויתקדש סבא?", שאל דני וקולו חזק וגבר, "על אימא ואבא ודבורה'לה שלקח ממני? הַכְּכָה יַעֲשֶׂה לִילָד קֶטָן, סבא?"

ל על כוס קפה עם אלי ביוקאורל

אלי ואני נפגשים לאחר תקופת חיזור ארוכה, אני מכינה את עצמי לנושאים, לשאלות. להפתעתי ולשמחתי כמעט ואין בכך צורך. הדיבור של אלי קולח (רוב הזמן), רהוט, ניכר שהדברים מעסיקים אותנו, ולא בפעם הראשונה. אני מציגה את התהליך, ואז אלי שואל:

אנחנו בשיחה על הענף?

**לא, על אלי שהוא גם מנהל ענף, חבר קיבוץ, בן למשפחה, אבא לילדים.
בוא נתחיל. תדבר על מה שאתה רוצה.**

יוצא שאני מדבר הרבה על העניין של "קיבוץ". אני נפגש עם אנשים – לקוחות במעדניה, סוכנים, ספקים... אני מוצא את עצמי כל הזמן מסביר: מה זה קיבוץ היום, איך אני בתוך המכלול הזה. יש הרבה ערנות לנושא, גם מפני שקיבוצים מאוד נפתחו (לקליטה, לשותפויות למיניהן), וגם כיוון שאנחנו חברה שמשנתה. מעניין אנשים לשמוע. אני מסביר להם שאני זן מוזר. בקיבוץ של פעם, שגדלתי בו כילד, בני גילי כמעט ולא נשארו. בקיבוץ של היום, שבו אני כבר נחשב בוגר יותר, חברה לא עוזבים. ואני איפשהו באמצע, בתפר ביניהם.

לי תמיד היה ברור שאני אהיה פה, אהבתי את המקום, ומעולם לא חשבתי שזה לא בשבילי, באיזה ורסיה שלא תהיה. התקבלתי לחברות בקיבוץ שיתופי, לא בגלל שהאמנתי בקיבוץ שיתופי, אלא בגלל שזה בית, ואמרתי בית לא עוזבים. זיכרון קטן מ 3-1992: עבדתי בקיבוץ צרעה במשך שנת חופש (חיפשנו קיבוץ שמישל תוכל ללמוד בו עברית). נקלטנו שמה מצוין, הייתה לנו משפחה מאמצת, הרבה חברים. הזמינו אותנו לשיחה עם המזכיר, והציעו לנו להתקבל לחברות שם. אמרתי שזה מאוד מחמיא לנו, ומאוד נעים לנו לשמוע שרוצים אותנו אבל יש לנו בית. הבית שלנו הוא ניר-אליהו: היה, יהיה, ולא ישתנה. כן, זה סיפור קטן עלי.

כשחזרתי מהסיבובים שלי יצאתי ללימודים ומייד כשסיימתי, בשנת 1998, לקחתי על עצמי את ענף המזון (חנה הייתה אקונומית תקופה נוספת לאחר שהחליפה את משה ארגוב שהכין פה את הפרטת המזון והחליף אותה). בזמן הלימודים הייתי עוזר של חנה, ואז היא זרקה לי רעיון: אולי תחליף אותי אתה. מאז אותה שנה, שבה גם נולד יונתן, אני מתגלגל פה בענף. במקביל עשיתי קורס דירקטורים, כיהנתי 7 שנים בדירקטוריון פלסטניר. (בשבילי זה היה בית ספר. ישבתי עם אנשים בעלי שיעור קומה: מנחם עינן, בולי ז"ל, וזה נתן לי המון). כשסיימתי שם מיד התחלתי לכהן בהנהלה כלכלית, כבר כמה קדנציות.

נחזור לענף. בשנת 1999 מהפך ראשון – נושא הכשרות. בדיוק נכנסו אז "הכל בדולר" ובנו משרדים. ישבתי עם אבי כץ ושאלתי: "מה אני יכול לעשות כדי שתבואו לאכול אצלנו?" אז הוא אמר: "קודם כל כשרות. אני שומר מצוות, אם תהיה כשרות נשמח לבוא." וכך היה. המהפך השני - כיוון שההפרטה גרמה לנסיגה של חברים, חיפשנו מקורות הכנסה נוספים. עלה לנו הרעיון להוציא אוכל לאירועים. איפה נעשה? בחדר אוכל, על הדשא, בעדן... התחלנו פיילוט של מסיבות בר-מצווה עם גיורא, ראינו שזה הולך נחמד. אמרנו: עכשיו צריך לשדרג את זה, צריך להביא שף. הבאנו את חיים צור כשף לאירועים, ואז חשבנו שנצל אותו להכנת אוכל למכירה. ההנהלה לא התלהבה, אבל בסוף ההחלטה התקבלה בתמיכתו ה"בולדוזרית" של גדי, שהיה אז מרכז משק. פתחנו את המעדניר (במבנה שהיום שוכן בו הארכיון) בהשקעה קטנה של 60-70 אלף ש"ח, והתחלנו לעבוד. חנה נרתמה, ואחרי שראינו שהשעות רבות, שילבנו גם את מיקה ואת נירה, כך התחלנו בשנת 2001. במאי 2003 כבר עברנו למבנה הנוכחי, ואז נכנסנו לתהליך של השגת רישיון יצרן שלקח 4-5 שנים. ידענו ירידות ועליות, היינו בקו של צמיחה הרבה שנים, עד 2010. לפני שנתיים הרגשנו שהגרפים מתחילים להתיישר. כבר ראינו קודם שחייבים לעשות עוד משהו, להעמיד את השולחן הזה על עוד רגליים. העלינו כמה רעיונות, הקמנו פורום שכלל אותי, את עמר ואת ברק, וגם את אבי וינטר שנכנס לפי הצורך. התחלנו לשאול לאן ניתן עוד להתפתח. מספר רעיונות עלו: בית קפה, סופר מרקט מתחת לחדר-אוכל, אולם כנסים. ראינו שבכל נופלים על נושא ההיתרים, הרישיונות, ייעוד הקרקע.

איך זה משפיע עליך?

אני מוצא את עצמי יותר ויותר בכוננות ספיגה. פקחים מגיעים לביקורות פתע, עבודה בלחץ. אתה לא עסוק 100 אחוז בעסק שלך כי אתה עסוק בהגנה על העסק שלך. משרד הבריאות, וכמובן הנושא הוטרינארי, שהוא כאבן ריחיים על צווארנו. המועצה האזורית שלנו איננה נותנת שירותים וטרינאריים, והיא פנתה למועצת מסובים. אני לא מבין את זה. יש ברעננה, כפר סבא, למה לשם? בכל אופן, הרופאים במסובים הם רופאים מגוש דן, מחמירים ביותר, גורמים לקשיים גדולים לספקים שלנו. רק כדי להסביר: כל הבשר שמגיע אלינו צריך לעבור ביקורת משנית. יש וטרינר אחד שמפקח במפעל, ועוד וטרינר שצריך לפקח ברשות שאליה הסחורה מסופקת. אם אתה חלילה מקבל את הסחורה עם אישור רק מגורם אחד, אתה עבריי. יש להם מספיק כוח לסגור לך עסק אם אתה לא עומד בדרישות האלה, עושים צרות צרורות.

מה עוד מעסיק אותך כמנהל?

יש לנו ענף שהוא בעצם ענף כלאיים. אנחנו כאילו עסקיים, אבל מחוברים בטבור לקהילה. הקהילה מחליטה, יש לה זכות סירוב ראשונה, היא בעלת הבית שלנו. מצד שני צריך להתקיים בסביבה עסקית, בתוך תנאים כלכליים. אני משתף פעולה עם העניין הזה, ומשתדל לתת לחברים את השירות הטוב ביותר שאני יכול לתת בתנאים הקיימים. צריך לשלם שכר דירה, מיסים, השתתפות בחובות, והטלות כאלה ואחרות. חייב למשוך כמה שיותר לכיוון העסקי, כי אחרת אין מה שיכיל את העלויות. התוצאה היא אולי, שאתה כאילו לא נותן את תשומת הלב המרבית, המספקת.

אתה מדבר על הביקורת שנשמעת עליך.

כן, הביקורת היא לגיטימית ואני מבין שאני בענף שהוא יותר מפוקח, בעל רגישות גבוהה: אוכל, טעמים, רצון לניקיון, שירות - לא פשוט. עובדים בעסק שהוא יום-יומי, אי-אפשר לעצור את הגלגלים. יש לנו כ-20 עובדים, לכל אחד הבעיות שלו. ההוא חולה, זה יושב שבעה, לזה נולדה בת, אתה צריך כל יום להניע ולכבות, להניע ולכבות. את מי שבא לאכול זה לא מעניין, וזה בסדר, אני מבין אותו.

גם מול החברים אתה חש במגננה?

לא יודע אם אני במגננה, אבל זה הולך איתי הרבה זמן, לא קל. לשרת את האנשים שהם בבית שלך, לרצות אותם, זה לא קל. לפעמים אני מרגיש שיותר נוח להיות עם הקהל העסקי. נכון, נותנים מידי פעם בראש, אבל גם יודעים להגיד את המילה הטובה, להעריך. קורה שאני יושב במעדניה שותה קפה, אנשים ניגשים ואומרים: "איזה כיף, איזה יופי היה לנו עם האורחים" וגם: "כך וכך היה אפשר לשפר". בצד של הקהילה המצב שונה. אני אומר לאנשים שעובדים בהגשה בחדר-אוכל: "אם החברים לא אמרו כלום - זה מצוין". גם אם לא אמרו בסוף החג כלום - זה טוב, כי זה יותר טוב מאשר אמרו "על הפנים". אנחנו לא מפרגנים. וזה בדיוק אותו אוכל, אחד לאחד. יכולים להיכנס, לשאול את הטבחים, אני לא מסתיר שום דבר. אין היום משהו שאני אומר: זה לקיבוץ וזה למעדניה, אין. גם הטענה, ששם טרי ופה אוכל משלשום, איננה נכונה, כי מבשלים מיום שני בשביל המעדנייה ומגישים ביום חמישי. ותוך כדי החברים אוכלים יותר טרי. אני מבטיח חגיגות, שאם לא היתה מעדניה לא היינו יכולים להגיש בטעמים האלה, באיכות הזאת ובמחירים האלה.

אתה נשמע כאילו אתה לא מקבל את ההבנה הזאת מן החברים

אני הפסקתי להתעסק בזה, שמתי מסך, כדי לא להיפגע. משתדל להתעסק בעשייה, לא לפגוע חלילה, לתת את השירות ברמה הטובה לדעתי. לא עוצר כל הזמן כדי להתעמק ב"למה העוף לא היה מספיק עשוי". זה מה שקורה עם אוכל, לפעמים הוא ככה.

לי הייתה תחושה שאתה מתאר סיטואציה בין הפטיש והסדן. נדרש לעמוד בכללים עסקיים ונדרש לספק שירות לקהילה, ושני הדברים האלה לא תמיד הולכים יחד, ואפילו עומדים בסתירה.

תראי, גם אני חבר בתוך הקהילה, יש לי ילדים בגנים ובבתי-הספר. לפעמים אומרים לי ספקים: "השניצל הזה נורא יקר, למה אתה קונה אותו? תקנה את שלי, יותר זול." אני אומר: "תקשיבו, אני לא מניע את האוטו ונוסע מפה בערב. הילדים שלי אוכלים את זה, אני אוכל את זה, אני צריך לתת הכי טוב." אפגש עם הספקים ועם החברה, אעשה עסקאות, אנסה להוריד מחיר, אבל בסוף אקנה את השניצל הכי טוב.

...על כוס קפה עם אלי

(קונה מאמא עוף כבר 10 שנים) ובסוף כל התהליך הזה יכולה ליפול עליך מטפלת: "שניצלם זה לא בריא, אני לא לוקחת." לך תסביר לה, וזה אפילו מעצבן אותי. מוכרים פה במעדניה בטונות את השניצלים האלה, במחיר הרבה יותר זול מאשר בסופר. אני מבחינתי יודע שאני נותן לילדים אוכל מצוין. איזה חברת קייטרינג תספק לך כזה אוכל? מידי פעם אנשים באים ולא מאמינים: "זה לא של הקיבוץ, נכון?"

יש לך הרגשה שלא מעריכים את זה?

אני לא מצפה כל הזמן, אבל אני חושב שהערכה צריכה להיות דרך השתתפות בשירות הזה. אנשים חושבים שתמיד כשיפתחו את הדלת יהיה אוכל בחדר-אוכל. אם נדיר את רגלינו מחדר האוכל, ולא נבוא לחגים, ולא נעשה מפגשים שקשורים לאוכל ותרבות, לא נוכל אחרי כמה שנים לחזור לעשות זאת. היום אני שם הרשמה לפסח – אנשים מכפר-סבא מתקשרים, אבל אנשים מהקיבוץ לא. שלושה שבועות לפני החג, לא נרשמים. (באופן אישי גם אשמח אם לא יהיה, כי אישית אני עובד כדי לתת את השירות הזה, אז אם אנוח לא אכעס). כשעושים חג בבית - עובדים, מארחים, פותחים שולחן, וזה גם עולה כסף, לא בטוח שפחות מאשר בחדר-אוכל. אז אני אומר: רגע, זה קיים. מה אנחנו עושים עם זה? אם לא נשתמש ונצרוך, זה ילך וידעך. הדברים נאמרים בהנהלות. אם היינו מקבלים החלטה כלכלית - חדר אוכל נסגר. אנחנו מפסידים כל שנה על החדר-אוכל המון כסף, מאות אלפי שקלים. בלי המעדניה זה לא חי, מזמן. באיזשהו שלב מישהו יצטרך לקבל החלטה: אם אנחנו לא משתמשים בזה, בואו נעשה משהו אחר. אני כמעט משוכנע שבסוף זה יקרה.

אני מקווה שלא נסגור, ולכן מסתכל קצת על האופק. אנחנו קולטים משפחות. ברגע שיהיה פה זרם חדש של אנרגיה דברים ישתנו. הם באים לקיבוץ, את העיר הם כבר מכירים, מחפשים את חיי הקהילה, אולי יסחבו את כולנו איתם.

איך אתה מסביר את התופעה?

אנחנו עוברים משבר זהות, בקיבוץ בכלל, בניר-אליהו בפרט. רצנו קדימה, אבל עדיין לא הפנמנו לגמרי את השינוי. מצב של בין לבין. כאילו שכירים של המערכת, כאילו פחות אכפת לנו. לפעמים נראה לי שהאווירה היא של "בוא נתפוס כמה שיותר, זה שלנו, בואו מהר נתחלק בזה, עוד מעט לא יהיה עם מי לדבר". ככה מהפרוטוקולים, מהישיבות, בין ההנהלות. מסוג הדברים שלא עושים לי טוב. ישבתי בצוותים – שינוי, פרצלציה, והגיעו אנשים עם אנרגיות, איזה שליליות, כאילו כבר זה שלהם, כאילו כבר שילמו, כאילו קנו את הקרקע. נתפסנו לא מוכנים לשיטה החדשה.

אני חשה שמדובר בחוסר ביטחון. בשכבה שלי ומעלה נתפסנו הכי גרועים מבחינת הפנסיה. לא הספקנו לצבור מספיק, ומה שמובטח לנו הוא מעט מאוד. אנחנו כבר יודעים שצריך לדאוג. הקרקע לא מספיק בטוחה. את ההורים שלנו הבטחנו. לנו אף אחד לא מבטיח.

הלוואי שזה היה הלך הרוח. כחבר בצוות פנסיה אמרתי לאנשים מהדור שלך ויותר מבוגרים, בואו ניקח את המיסים, ובמקום להוריד אותם, נשקיע אותם בפנסיה, זה יחזור אליכם בעקיפין. אבל אנשים רוצים לשלם כמה שפחות מיסים. אמרנו: נמלא את הקרנות, לפי הוותק. אנשים אמרו: לא! אנחנו רוצים את זה אצלנו. הפוך על הפוך. הבעיה היא שנוח לנו בהתנהלות כזו. שינוי עם קיבוץ של פעם, נוח לנו שהדברים מסתדרים, אנחנו לא טובים בלחנות, זה הד.נ.א שלנו, (כמו שתלי אומר) לטוב ולרע.

אני דווקא לא פסימית. יש פה כוח חיים. קליטה, משפחות צעירות, ילדים בגן – 12 בני משק במחזור... אבל בוא נחזור אליך.

בענף כמו שלנו אתה עסוק כל הזמן. התרגלנו כמשפחה לחיות עם הלחץ, אם קורה משהו בעבודה, הוא תמיד בא לפני המשפחה. כשיש חג וכולם בחופש, בענף שלנו עובדים הכי הרבה, בלחץ. לא משהו שניתן לדחות. ארוחת חג לא ניתן לדחות. מעדניה, הזמנות, ארוחת חג. האוכל כן יספיק, לא יספיק. היום לא כולם מבינים (פעם כל החברות בישלו והבינו את הלחץ הזה) האוכל יתחמם או לא, הקיטור יעבוד או לא יעבוד.

הדברים משפיעים עלי גם באופן אישי. למדתי להסתיר את הרגשות האלה, אבל זה בונה לי איזה סוג של אישיות, לא מעט הגנות, לא רואים עלי. אני לא בטוח שיש דרך אחרת. אי אפשר להיות נחמד לכולם בתפקיד הזה. לא פעם אני מרגיש שאני לא במצב-רוח לעמוד מול אנשים, אז אני מעדיף לא להיות שם, כי אני יכול לענות לא טוב, אני מבקש מאבי: "תיגש תראה מה הם רוצים."

לא פעם אני שואל את עצמי אם הגיע הזמן לחשוב על כיוונים אחרים. מצד שני אתה מגדל ילד. אתה אומר: ועכשיו כשהוא הגיע לבר-מצווה, עכשיו אני עוזב אותו? אני יכול לעשות עוד, לתרום עוד, מכיר, שולט. זה מרתק אותי.

העבודה מעניינת אותך? ממשיכה לעניין אותך?

כן, ברמה מסוימת מאתגרת אותי יותר. היום בעידן של כלכלה מקרטעת, מחאה, עידן של תחרות מאוד ברורה בכל תחום ובטח באוכל, אתה מרגיש שהדברים לא הולכים חלק, ואז זה מאתגר יותר. עד שנת 2007 היינו לבד, כל האחרים היו מאוד קטנים, לא סיכנו אותנו. משנת 2008 כאילו פתאום כולם גילו את נושא האוכל המוכן. היום כל מסעדה, כל אולם אירועים, כל מטבח שיועד לבשל מוציא אוכל. עם רישיון, בלי רישיון, עם אישור, בלי אישור. אוכל ללא תנאים נאותים. בטכניקות של מיסים שאנחנו לא מכירים ולעולם לא נוכל להתחרות בזה. (אותם המפקחים לא סוגרים). למשל: כדי למכור תותים אתה יכול לשים שמשיה ולמכור, אף אחד לא יגיד לך כלום. אבל אם תרצה למכור אותם במעדניה, אז תצטרך רישיון עסק, ולהפעיל קופה ומס הכנסה. ואז אנשים ישאלו אותך למה התותים בפנים לא זולים כמו התותים בחוץ.

נושא כוח האדם, על פניו נושא פשוט. אבל יא-ביי. העובדים, זה המשאב הכי חשוב מבחינתי. היום אני יודע שלהצלחה של עסק יש שני גורמים חשובים: כוח האדם שלו עצמו, וכוח האדם שהוא עובד איתו. נגמרו הימים שהוא עובד אצלי, הוא עובד איתי. הבעיות שלו הן הבעיות שלי, הבעיות שלי הן הבעיות שלו. וכך גם לגבי הספק והלקוח - היום אומרים שכולם שותפים.

איך אתה מיישם את התובנות האלה?

קודם כל עם העובדים שלי, כמובן, בכל הרמות. אם פעם נמנעתי מאירועים, אמרתי זה קשור לעבודה ולא לחיים הפרטיים, היום אין דבר כזה. אזכרה, ברית מילה, חתונה. אני מתייצב לכל דבר. אפילו מבקר חולים בבתי-חולים.

מול הלקוחות – מלחמה על כל לקוח. היום קיימת תפיסה שיווקית שאם אתה מוכר למישהו, תמיד תיתן לו דרגה אחת מעל החוזה. החוזה אומר כך: קח מוצר תן כסף. אם תצליח לתת לו את המוצר ועוד דרגה אחת, אתה יוצר נאמנות. לא בטוח שאנחנו עושים מספיק. החשיבה היא להיות כל הזמן בקשר עם הלקוחות, לדאוג שיהיו מעורבים. גם אם אתה לא מחובר (לעולם של הסמארטפונים וכאלה) – הם כן.

מול הספקים – ביחסים עם ספק הגעתי לרמה כזו, שאם למשל אני רוצה לפתוח משהו חדש, אני מזמין אותם אלי. הם שותפים איתי. את הרעיונות מעלים ביחד ויוצרים משהו בשיתוף פעולה כזה או אחר, אם תמיכה פרסומית, ואם תמיכה של ידע. יש כאלה שנותנים לנו ידע מקצועי, איך להכין את המוצרים שלהם הכי טוב, איך להתאים את הרוטב שלהם למוצר וכיו. אני מזמין ספקים של בשר שיבואו עם אנשי מקצוע שלהם שילמדו אותנו איך לטפל בבשר, איך לעשות נכון, איך למכור נכון. חייב לתת לאנשי המקצוע ללוות אותי בדברים שאני לא מומחה בהם. מדובר על תחומים של פרסום ושל ניהול הכסף לדוגמא.

גם הרחבת העסק מעסיקה אותי מאוד. השיפוף הסתיים ועכשיו הקצביה שעומדת להיפתח מדירה שינה מעיני... הלכנו עם יועץ שמאושפז כבר תקופה ארוכה, ולא הצלחנו לסיים את העבודה. הוא אמר ליצור לנו את הקשרים, ההסכמה וההבנות עם הוטרינרים, והדברים עדיין לא סגורים. זה מאוד מעכב אותנו עכשיו. הרבה מהמצב-רוח שלי הוא סביב הדבר הזה.

על כוס קפה עם אלי

מה משמעות הענף החדש?

בין קצביה לחנות בשר. חנות בשר זה לקנות ולמכור. בקצבות מפעילים סכינים. לפחות בהתחלה נמכור מוכן וסגור (לפי מה שמותר), בשלב השני ובשילוב, נגיע לרמה של סכין. עבודה של קצבות. אנחנו רוצים להביא למצב הכי קרוב לאוכל מוכן. לקחת את הבקר ולהתאים לו רוטב או מרינדה, לקחת עוף להתאים לו את הטעם. ללקוח נשאר לערבב עם הרוטב שאנחנו ניתן לו לפי בחירתנו, ולשים על האש או בתנור. ניתן לו תחושה שעזרנו לו בתהליך אבל הורדנו ממנו את העול של להחליט איך לעשות. שלב לפני האוכל המוכן. טמונים כאן לא מעט יתרונות.

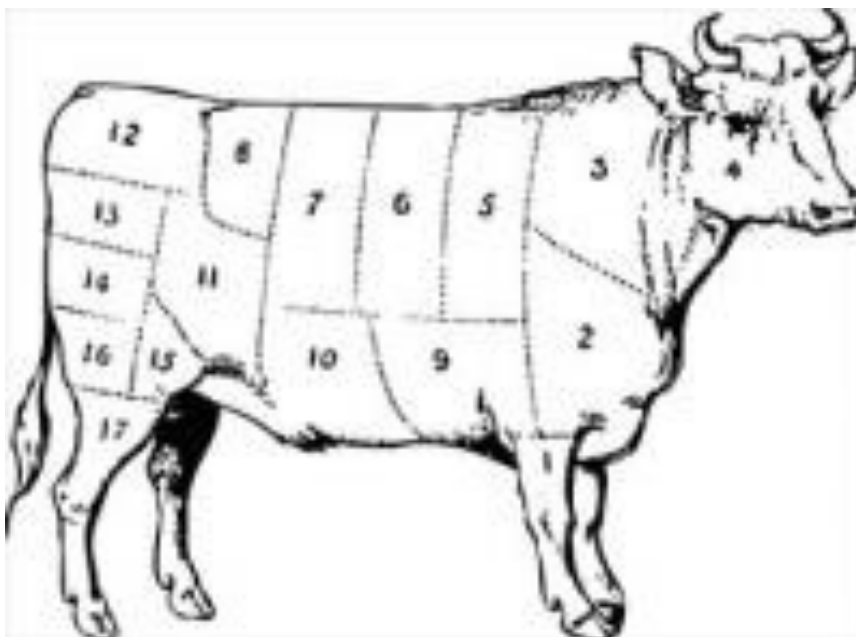
איחולים לעצמך, מה אתה חולם לעשות?

השאלה הזאת די מפתיעה. יש חלומות אישיים ויש ברמה העסקית. אענה ברמה העסקית. החלום הוא להיות בתודעה, כך שכל אחד באזור השרון יידע מה זה המעדניר. מבחינתי זה חלום שחייב להתגשם, ואולי עם שותף. בהזדמנות רוצה להודות לעמר לוינסון מרכז המשק, על התמיכה, הדחיפה, והדאגה לקידום הענף.

מצאתי בדברים של אלי לא מעט חומר למחשבה. הנקודות שהוא מעלה בנושא ההתייחסות שלנו לחדר האוכל, למי שמכין לנו את האוכל, בנושא חיי הקהילה והתרבות שלנו – על מי מוטלת האחריות להמשיך ולקיימם. וגם בנושא האישי, האם אנחנו זוכרים שמאחורי החזות המקצועית עומד אדם? וחובתנו כחברים לשמור על חברינו?

תודה לאלי על השיתוף, הפתיחות, ועל הנשיאה בעול לאורך כל-כך הרבה שנים.

ראיינה: נטע

מדור ספורט יומן ריצה

עוד פרק מן היומן המרתק של עמרי רז. בינתיים, עמרי כבר סיים את מרתון ירושלים, בחברתו של טל הרץ, שזה לו המרתון הרביעי.

פרק רביעי

30/10/10 – סוף שבוע אחד עשר

שבוע נוסף מאחורינו. 55 ק"מ נוספים תחת נעלינו. העברנו את הריצה הארוכה ליום רביעי כי דור, כמה מפתיע, טס בסוף השבוע, הפעם לראות פוטבול אמריקאי בלונדון. כנראה שריצה היא רק טירוף משני אצלו.

לפני הריצה הארוכה עשינו מהלך רב משמעות ודרמטי. נרשמנו למרתון טבריה ה-34. כן כן. עכשיו גם אנחנו ברשימת המשתתפים. נרשמים מספר 542 ו-543. מאוד מרגש. יומיים אחרינו נרשם בשעה טובה גם רפי רז, מספר 593, אחרי שעבר בהצלחה מסחררת בדיקת מאמץ. גם אנחנו נעשה אחת כזאת בקרוב.

ביום רביעי קמנו בארבע וחצי, ובחמש וחצי כבר התחלנו חימום בחניון הדר יוסף, אחרי גיל בטעם שוקולד איתו פתחנו את הבוקר. 22 ק"מ לפנינו. שוב האווירה הנפלאה של הפארק ורוח הספורט המנשבת מכל פינה. רצנו עד נמל ת"א ומשם צפונה על הטיילת לחוף תל ברוך. עדיין לא הגענו לאחד עשר ק"מ כדי להסתובב אז המשכנו עוד לכיוון חוף הצוק. לרוץ לאורך הים זה תענוג מעולם אחר. בדרך העמסנו שני ג'לים נוספים תוך כדי עצירות שתייה קצרות בברזיות הפזורות בפארק.

בערך בק"מ ה-14 חזר לביקור הכאב בצד ימין. כבר התחלתי להתגעגע כי לא התראינו משהו כמו שבועיים פלוס מינוס. הוא קצת העיק עלי, אבל אחרי בערך קילומטר אחד של ריצה נפרדנו לשלום ולא התראינו שוב עד סוף הריצה. פתאום הכתה בי ההבנה שבעצם אני אוהב אותו, את הכאב. אני אוהב אותך! אני מקבל אותך כמו שאתה, מבין את הצורך שלך להופיע לעיתים, להגיד בשם הגוף משהו שעוד לא הצלחתי לפענח מהו, ולהמשיך בדרכך. אתה לא נגדי, אתה לא מעוניין לפגוע בי. אתה חלק ממני. אני מכיר בזכותך להופיע, מקבל אותך ואוהב אותך. אני מגעיל.

אז באמת הכאב חלף והריצה המשיכה חלק. בערך חמישה ק"מ לסוף נזכרתי שטרם ראינו את מיקי בוגנים, אותו ראינו בריצה הקודמת, ושהיווה לנו השראה רבה. אמרתי לדור שאני לא בטוח איך אוכל למשוך עד סוף הריצה בלי להיתקל באיזה סלב אחד לפחות. בקושי סיימתי את המשפט ומצד שמאל מולנו אני קולט מבטי הערצה המופנים אלינו משניים – שלמה ארצי והכלב שלו. מרוצה המשכתי את הריצה עד סופה. היה מרגש לחצות לקראת הסוף את סף ה-20 הקילומטרים לראשונה בחיינו, ואחר כך גם את סף חצי המרתון. נכנסנו למועדון החצי מרתון פלוס, מועדון מאוד ידוע ויוקרתי. עוד 22 ק"מ מאחורינו, שחרור טוב, הרבה מים והביתה.

06/11/10 – סוף שבוע שנים עשר

עברו עוד 55 ק"מ תחת הסוליות.

דור שוב מעביר את השבוע בערש התרבות האירופאית, דויטשלנד, מולדתם של גטה, שילר, היינה, בטהובן, באך, ניטשה, אלברט איינשטיין, קרל היינץ רומיניגה, יורגן קלינסמן ורודי פלר.

ישנה תיאוריה שרצה כבר הרבה זמן בחבר'ה בקיבוץ. תמיד בחצי צחוק, אבל עמוק בלב כל אחד מאמין שיש סיכוי שהיא אמיתית. דור הוא בעצם סוכן מוסד. כל הנסיעות התכופות הללו לאירופה הן במסגרת תפקידו, והולמס פלייס היא בסך הכל כיסוי. אימות לכך קיבלנו באחת הטיסות המשותפות של החבר'ה לאחד הפיינל פורים, לפני כמה שנים. באחד הקונקשנים, בשדה תעופה עלום שם, פגש "לפתע" דור מישהו והלך איתו הצידה. אחר כך הוא אמר שזה איזה מנהל הולמס פלייס באחת המדינות. אנחנו יכולנו להישבע שראינו אותם מעבירים משהו אחד לשני. סיפור אמיתי.

...יומן ריצה

אז רצתי לבד כל השבוע. ביום ראשון נסעתי לסבתא בקרית מוצקין בעניינים משפחתיים, אז בדרך עצרתי בחוף הסטודנטים, הדרומי בחופיה הדרומיים של חיפה ורצתי שם. לרוץ על חוף יחסית בתולי, לא מוכרז, עם מעט מאוד אנשים (והמון טינופת), למרגלות הכרמל הירוק, כשלצידי הגלים המתנפצים, זה תענוג שקשה לי לתאר במילים. בדרך תרגלתי עצירה להשתנה וחזרה לריצה באותו הקצב.

זה בעצם שבוע שמתחיל בריצה על החוף ומסתיים באחת כזאת, כי ביום שישי אני שוב בקריות אצל ההורים, ורוץ עם אבא שעה וקצת על חוף קרית חיים - קרית ים. הרבה מילדותי ונערוטי ביליתי בחוף הזה כולל ריצות אינספור והחוויה הזאת עושה לי כל כך הרבה טוב. כך גם הריצה לצד אבא שמוכיח כושר והתמדה איתנים.

ריצה נוספת אני עושה בפארק הירקון. 14 ק"מ. בשש ורבע יוצא לדרך אחרי חימום. מרגיש מעולה ומאוד מרוצה. הרבה קבוצות ריצה מתחילות בשעות האלה בחניון הדר יוסף. כמות הרצים בפארק מעוררת את התפעלותי כל פעם מחדש.

המרתון התחיל להופיע לי פה ושם בחלומות. אני לא זוכר אותם בדיעבד, אבל אני זוכר שהוא שם. בעיניי זה אומר שהגוף מתחיל להכין את עצמו גם מנטאלית לאירוע הקרב בצעדי ענק.

ביום שישי במעדניר אבי מכיר לי שניים מהלקוחות, מרתוניסטים ותיקים שרצים בקבוצת רצי רעננה, ומזמינים אותנו להצטרף. אני מבטיח לשקול בחיוב אבל חושב שאולי, אם וכאשר נמשיך לרוץ, אז יום אחד זאת תהיה אופציה. למרתון הזה אנחנו נתכונן לבד.

13/11/10 – סוף שבוע שלושה עשר

נכנסנו לחודש הכי אינטנסיבי בתהליך ההכנה למרתון.

השבוע נפתח בהחלטה שלי להפסיק לנסות להכיל בכפייה את החוויה של אבא שלי על החוויה שלי. כלומר, במילים אחרות – מרוב רצון שלי שיצליח לו ושיהיה לו טוב, אני מציק לו מאוד בכל מיני שטויות. אם נוח לו עם מכנסי הריצה שלו, ועם החולצות שלו, ועם הגרביים הרגילות, אז יאללה, שיעשה איך שנוח לו. החוויה שלו היא שלו, הקשיים שלו שונים משלי ואני לא צריך לכפות עליו שום דבר שנוח ומתאים לי. להציע כן, אבל פעם אחת וזהו. אם יתאים לו ייקח. לא ללחוץ יותר מדי.

באותה נשימה, ולמרות כל מה שנכתב כאן עכשיו... בריצת סוף השבוע שעבר, עם אבא בים, שאלתי אותו לדעתו על כך שמישהו יצטרף אליו בקילומטרים האחרונים לצרכי עידוד ומוטיבציה. הוא לא פסל את זה ואפילו הסכים איתי שלמילה טובה ופרצוף מוכר בקילומטרים האחרונים, שצפויים להיות כל כך קשים, יש משקל רב מאוד. דור ואני רצים ביחד באותו קצב ויש לנו האחד את השני לתמיכה במשבר. שמחתי לשמוע שאבא לא פוסל את הרעיון.

מיד שאלתי את אמא מה דעתה. היא גם חושבת שזה חשוב, ואפילו אמרה שתנסה להצטרף אליו לקראת הסוף. ואז עלה במוחי להציע את זה לרועי בן דודי. זה המייל ששלחתי לו: "מדובר על מרתון טבריה. הזינוק בתשע בבוקר. בערך ארבע שעות וחצי אחר כך, אם הכל יעבור בשלום, אמור רפי רז לחצות את הקו הסיום. זה הגשמת חלום בשבילו. גם בשבילי. אני אמור לסיים רבע שעה - עשרים דקות לפניו. לא מסתדר שנוץ ביחד כי כל אחד מתאמן בנפרד. החיים ממש מוקדשים לזה לאחרונה. די מטורף אבל כיף גדול. להציב לעצמך משימה ולעשות הכל כדי להגשימה. שושי דאגה בהתחלה מבחינה בריאותית אבל הוא עשה בדיקת מאמץ תקינה. בכל מקרה, באימונים הוא יגיע ל-32-34 ק"מ מקסימום. כלומר, את עשרת הק"מ האחרונים הוא, וגם אני ודור, נעשה לראשונה במרתון עצמו. וזה יכול להיות ההבדל בין לסיים אותו לבין לא. שם יש את המשברים הכי גדולים. שם נתפסים השרירים. שם מגיעה תופעה הנקראת "קיר" ולפיה אתה לא יכול להתקדם יותר כאילו אתה רץ מול קיר. שם נשברים הכי הרבה. שם אתה יכול להיכנס לתמונה. זה אנרגיות מטורפות שנכנסות לך כשאתה רואה אחרי שלוש שעות וחצי פרצוף מוכר. מילה טובה. עידוד. אולי שושי תצטרף לסוף. גם את רפי שאלתי, והוא הסכים שזה יכול להוסיף. בקיצור. אני מאוד אשמח אם תלך על זה. זה מצריך קצת אימון וגם יום חופש, אבל בשביל מה יש לנו ימי חופש אם לא בשביל דברים כאלה".

רועי ענה בתמצות כמו שהוא יודע - "אני בעניין". מקווה שזה ייצא לפועל. ככה זה כשאני מחליט לא להתערב לאבא יותר מדי...

וזה עוד לא הכל. במסגרת החלטתי לא לכפות את החוויה שלי על אבא כפיתי עליו עוד משהו. מקווה שאבא לא כועס, אבל בעצה אחת עם אמא, הזמנו השבוע חדר לדור ולי, וחדר לרפי ושושי רז במלון דונה גרציה. 500 ש"ח ללילה, מרחק הליכה מהזינוק והסיום, כולל ארוחת בוקר מוקדמת וצ'ק אאוט מאוחר, שנספיק להתקלח אחרי.

יום רביעי. השכמה בארבע וחצי. חמש וחצי אנחנו כבר בפארק. רבע לשש מסיימים חימום ויוצאים לדרך. 25 ק"מ לפנינו. אני עם טייץ בלי תחתונים. דור עם טייץ בלי תחתונים ומכנס מעל. שילוב מפחיד לכל הדעות. בשלב מסוים בריצה אני קולט את דור מתחיל להסתכל באופן יוצא דופן וחריג לצדדים, כאילו בודק אם יש אנשים מסביבנו. אחרי כמה שניות הוא מבקש ממני לגרד לו, תוך כדי ריצה, בנקודה בגב אליה לא יכול היה להגיע. אני מבין אותו. סך הכל יש לו מעמד ומוניטין לשמור עליהם ותמונת פפראצי בה הוא נתפס כשבחור לובש טייץ מגרד בגבו בעודו לובש טייץ בעצמו, תמונה כזאת לא תוסיף למעמדו הרם. הריצה עוברת בשלום. קשה לנו בסוף אבל אנחנו מרוצים.

למרות שכבר כתבתי המון לשבוע זה, אתיש בעוד נקודה שהיא אולי הכי חשובה. אני חושב על שיר ועל הפרגון העצום שלה לשיגעון החדש שלי. עד כמה שאני משתדל לפגוע כמה שפחות בזמן המשפחה שלי, עדיין נופל עליה נטל גדול מאוד. שיר, כמו שיר, עושה את זה מכל הלב ועם כל הלב. אני מרגיש את זה בכל מהלך, וזה הופך את הכל להרבה יותר קל. לא יודע איך הייתי שורד בבית לא מפרגן. אבל בעצם בגלל זה אנחנו יחד. אז רק שתדעי לך שזה לא מובן מאליו בעיני, ואני מוקיר ואוהב אותך מאוד, גם בזכות זה. תודה.

ילידי החודש אפריל

ארה שלמון, 28
יפעת דונה, 28
שי בורץ, 26
אדם כרמיה, 21

מאיה נמר, 19
אלה רפפורט, 19
מתן רפפורט, 19
הלן ביוקאורל, 6
איתן קורדזובה, 6
גיל ביוקאורל, 6
מאיה זאהר, 5
עילי נחום, 5
עידו לכיא, 5

רכקה סלע, 70
תלי קולקובסקי, 59
דפנה פור, 59
ריטה נובוטובסקי, 58
שולה זאהר, 57
רפי קורדזובה, 57
שרית פלג, 46

נמרוד מדר, 37
רון ויין זאהר, 36
רפי נחום, 35
שירה רוזנבלום, 35
דניאל מדר, 33
מתן גבע, 32
שלי בורץ, 32
אסף אברהמי, 31
סמדר קולקובסקי, 30

- ⌄ ראשונה חביבה - נחתה חזרה לקיבוץ, היא ולא אחרת **נעמוליה**
לנגשטטר החמודה אשר חזרה מחצי שנה של כיף בהודו. ברוכה הבאה ונחיתה רכה ונעימה.
- ⌄ **גיורא הררי** קפץ לביקור משפחתי בגרמניה, הבין ששם קר יותר - וחזר.
- ⌄ **מכבית טוכמכר** והילדים באו לבקר את המשפחה ולהתחמם בשמש הנעימה.
- ⌄ כמות הגשם הגדולה שירדה בברכה על קיבוצנו, גרמה גם לנזקים, כמו העץ שנעקר משורשיו בחצר משפחת **רגב**.
- ⌄ את הפורים פתחנו בהפנינג על הדשא, עם תחנונות וכיבוד, בעזרתם של ילדי עורבני ובאחריות ילדי הנעורים - כיף של אחר הצהריים ביחד.
- ⌄ חגיגת הפורים האמיתית, שאין עליה, נחגגה גם בלי החברים שהיו חסרים וחבל. זו **יעל יוגב** שלקחה על עצמה את ארגון המסיבה, והחבורה הצעירה שעזרה ביום האחרון. התוכנית האמנותית נתברכה בסרטים מקומיים, שמי שעוד לא ראה אותם מוכרח להיכנס לאתר של הקיבוץ. כל הכבוד לחברים שלא מפספסים את המסיבה וכל הכבוד על התחפושות המושקעות. כמו שהתחלתי - אין על המסיבה הזו.
- ⌄ שנה לפטירתו של **בני פלג ז"ל** - **יונה פלג** עצבה תערוכה מרשימה של תמונות של בני ז"ל בחדר האוכל לזכרו, כך ראה בני את הדברים - מקסים.
- ⌄ זהירות החבריה השתחררו - **דן קובלסקי**, **אלון פיינבלט** ו**ניב נמר** עזבו את המדים וטסו לנפוש בתאילנד - תעשו חיים ושובו בשלום הביתה גם משם.
- ⌄ החברה אהובה או יותר נכון המטיילת הצעירה **אהובה לביא** יצאה לטיול למרוקו. כבר נסעה וכבר חזרה - ומה הטיול הבא?
- ⌄ למרות כל הקשיים והתהפוכות בבית כחל עורבני נפתחה החופשה. ביום הראשון נסעו הילדים לטורניר בין קיבוצי במשיכת חבל, כדורגל, מחניים, וחזרו עם 3 גביעים. כל הכבוד!
- ⌄ **נעמה זטורסקי** קיבלה בצרפת פרס הצטיינות, על מחקר שעשתה בנושא חקר הסרטן - ידענו שהיא הולכת במטרה טובה ובהצלחה גדולה - כל הכבוד לך! ובינתיים, **אמנון זטורסקי** והבן **יונתן** באו לביקור מולדת אצל סבתא **אסתר**.
- ⌄ **אסטל גבע** קפצה לביקור משפחתי בדרום אפריקה, וכבר חוזרת הביתה לחג.
- ⌄ **רום לוינסון** הגיע למצוות. מזל טוב ותביא להורים רק נחת!
- ⌄ ילדי הגיל הרך חגגו לסבא משה יום הולדת 80 - על הדשא כולם בכבוד גדול בברכה לסבא שדואג לכל. **משה קאופמן** - צעיר עובדי החינוך - מזל טוב ועד 120.
- ⌄ וברגע האחרון, מתנה ליום ההולדת... **לאביב ומיכל (קאופמן) סלומון** - מזל טוב מכולנו לכבוד הולדתו והצטרפותו של **איתן** למשפחה. לסבא **משה** ולכל הדודים ברכות תמות. כולנו מתרגשים ושמחים.
- ⌄ שבוע הבא סדר פסח כהלכתו בחדר האוכל. כן ירבו וחג שמח!

ליזה בוחסירה

פתרון חידת הארכיון

התשובה למבנה מהעלון הקודם:

החלון שבתמונה נמצא בצריף, המשמש כמחסן של "קשת בענן". כפי שניתן לראות בתמונה, מצב הצריף כיום גרוע.

שכונת צריפים זו כונתה עם הקמתה "המעברה" ולהלן סיפורה:

על אף שהוחלט בסוכנות היהודית להחליף את הצריפים בקיבוץ לבתים, בפועל, הדבר נמשך זמן רב. בינתיים, קלט הקיבוץ השלמות, שהראשונה מביניהן היתה גרעין "בתלם". גרעין זה מנה עשרות חברים, ונוצר מחסור גדול בחדרים. הוצע להקים 4 צריפים "משודרגים", שבכל אחד מהם שני חדרים. השדרוג כלל ריצוף, בעוד שבצריפים הקודמים היתה הרצפה עשויה מלוחות עץ.

לאחר דיונים באסיפה, הוחלט להקים באזור מעט מרוחק ממרכז הקיבוץ, לכיוון דרום. בשנת 1955 החלו בהקמתם, ואז נשאלה השאלה: מי יגור בהם? לאחר בחינתן של הצעות שונות, הוחלט באסיפת החברים בחודש מאי, ולאחר מכן גם באוקטובר 1956, שבצריפים יגורו שלושה זוגות נשואים, ובעוד 3 חדרים יגורו רווקים – שניים בחדר. הצריף הרביעי ניתן לוועדת תרבות לשם הקמת מועדון.

ריחוק הצריפים מהמקלחת המשותפת והיעדר השירותים יצרו אי-נוחות ומצוקה לדיירים, והביאו לכך שבשנת 1961 "שודרגו" הצריפים בצורה ניכרת, כיוון שהוכנסו אליהם שירותים.

בזמן מלחמת ששת הימים, שנת 1967, ספג אחד הצריפים פגיעה ישירה מפגז תותח, ויצא מכלל שימוש. ביומנו של שלום ליכט "הבנאיי" (שעבד בקיבוץ במשך עשרות שנים), אנו קוראים שבמהלך שנת 1969 עסק בפירוק הצריף, העברתו למקום אחר, והכשרתו לכל-בו. (מישהו זוכר איפה???)

במשך השנים הבאות שימשו שלושת הצריפים הנוותרים למגורים של זמניים (חברי גרעין, מתנדבים...) ולתקופה אף עמדו שוממים, עד שבשנת 1988 התמקמה בהם חברת "סימני דרך", שערכה סיורים בקיבוץ על-גבי עגלות רתומות לחמורים.

מאוחר יותר נפתחה "חוות ההפתעות" שפעלה בשנים 1990-1997. כשהחברה נסגרה, הקימה ואלרי שיקלי במקומה את "קשת בענן" עם מגוון פעילויות לילדים, הכוללות גם תיאטרון בובות. פעילות זו של ואלרי נמשכת בהצלחה עד היום.

עמיקם רגב
ארכיון ניר אליהו

המעברה – זיכרונות

רמי צדפי :

המעברה, שכונה צדדית, מרוחקת, כאילו נטועה בשדות, הייתה התגלית הראשונה של ניר אליהו כשהגעת. צריפים גדולים במיוחד, מחולקים ל-3. חדר גדול, כניסה ושירותים. יותר נכון חדרון המיועד לשירותים שלא היו בצריפים בהתחלה. כשבנו את השירותים הפכו הצריפים להיות "ווילות".

כשהגעתי לקיבוץ ב-1954 גרתי במעברה עם בוסיק, צייני, ושולם לס, בחדר שמשמש כיום את ואלרי להופעות תיאטרון הבובות. יום אחד, כשחזרנו לחדר גילינו חור של כדור מעל המיטה של בוסיק. מזל שהוא לא היה במיטה. מולנו היה צריף נוסף שנהרס מפגיעת פגז במלחמת ששת הימים. מאחורי הצריפים של המעברה היו שדות.

היינו החדר היחיד בקיבוץ שאפשר היה לרדת למיטות (מרוב ניקיון). כשכולם התחתנו ויצאו מהחדר קלטתי את רבקה'ה. זאת הייתה שכונה שמחה עם הווי מיוחד. מאוד אהבתי לגור בה.

רבקה'ה:

הצריף ב"מעברה" שנפגע במלחמת ששת הימים, יוני 1967

הגעתי למעברה בשנת 1960. בהתחלה לא היו שם שירותים והיינו הולכים למבנה של הנהלת החשבונות של היום. כשהייתי בהריון עם אילת התקינו לנו שירותים.

אחד הצריפים במעברה היה חדר תרבות. היו בו ימי עיון, הרצאות ולאחר מכן הפך החדר הזה לחדר טלוויזיה עליו היה אחראי שאול ברן.

בשעות אחר הצהריים היינו מתכנסים כל דיירי המעברה על הדשא לארוחת ארבע, היינו כמו משפחה אחת גדולה. מאוד אהבתי את הבית במעברה. היה לנו בחדר ארון שבמגרות שלו, למטה, גרו חולדות, שולחן קטן ושתי כורסאות מקש ומיטה שרוחבה היה 1.10 מטר כי לא היה יותר מקום. את השיניים שפשנו בברז שבחוץ כי לא היו מים בתוך הצריפים ומשם גם לקחנו את המים לשתיית קפה.

השכן שלנו היה פרויקה ווינטרוב ז"ל שמאוד דאג לי כשרמי לא היה. היו לו עציצים מאוד יפים ומכל ענף שהיה רואה היה עושה שתיל.

הכניסה הביתה הייתה חופשית, השכנות הייתה טובה, כולם עזרו ודאגו לכולם.

ב-1975 כשהיינו בשליחות בארה"ב, חזרתי לקיבוץ, עם הילדים, לתקופת הקיץ, לחגוג לאיילת את מסיבת בר המצווה. קיבלנו דירה במעברה בשכנות למדאם פולומבו (אמא של לייקה מזרחי). כולם מסיבי היו מתנדבים.

הדסה וברוך ראובני :

המעברה לא קיבלה את שמה כי הייתה בנויה זמנית כמקום מעבר אלא כיוון שהייתה "מחוץ לקיבוץ, מעבר להרי החושך"... הקיבוץ היה ללא גדר, ללא שער, ומי שגר במעברה היה מסתכן, כי היו מסתננים והרבה פידאיונים. החברים לא רצו לגור שם. היינו מלינים שם תלמידי בתי ספר שהיו באים לגיוסים. מבעד לחלונות היו מציצים מקלות של מטאטאים שהניחו שם כדי שייראו כמו רובים.

לפני החתונה גרנו בצריפים שליד חדר האוכל. בחדרים קטנים, ארבעה, חמישה אנשים בחדר כשקירות דיקט מפרידים בין החדרים, הרעש והצפיפות היו גדולים. כשעברנו למעברה הרגשנו רווחה. שקט, מרווח, מרצפות על הרצפה ולא קורות עץ...

גרנו בהתחלה לבד כי אף אחד לא רצה לגור שם עד שעברנו לבית עם שירותים.

הצריפים היו באיכות מעולה – עובדה שהם קיימים עד היום. בבוקר כולם היו יוצאים עם תחתונים החוצה כדי לשפשף שיניים. המרחב היה גדול, באמצע בין הצריפים היה דשא ואבא שלי (של הדסה), שתל שם מטפס עם פריחה וורודה ולבנה – "קוויס קוואליס אינדיקא". במלחמת ששת הימים הצריף שלנו נפגע פגיעה ישירה והתמוטט.

מרלן ובר:

התקנת שירותים ב"מעברה", 1961

כשגרתי במעברה הרגשתי שאני גרה בבית מאוד גדול. לא היה לנו מספיק וותק כדי לקבל דירה כל כך גדולה והרגשנו ברי מזל כשקיבלנו אותה. היה חדר אחד גדול שחילקתי אותו לשניים, כך שהיו לנו שלושה חדרים ומקום לשירותים. למי בקיבוץ הייתה אז דירה כל כך גדולה? אני זוכרת שהייתה אסיפה מאוד סוערת לגבי הקמת שירותים במעברה. לא רצו לאשר בהתחלה, רק באספה שנייה התקבלה ההחלטה לבנות את השירותים. במעברה נולדו קוקי ועפרית ואני הייתי רצה בלילות עד בתי התינוקות שהיו למעלה, במבנים, כדי להניק אותן. השכנים שלי היו שוש ואריה שלמון.

שוש ואריה שלמון:

אנחנו התחתנו במעברה. גרנו בצריף שכיום הוא המזנון של ואלרי והתחתנו על הדשא שלפני הצריף. טבעת הנישואין נפלה על הדשא, ואנחנו חיפשנו אותה וחיפשנו וכשלא מצאנו לקחנו טבעת מאחד האורחים. מאוחר יותר נמצאה הטבעת. מסיבת החתונה הייתה מאוחר יותר במגרש הכדורסל. מרלן ותומס היו השכנים שלנו ושמענו, דרך הדיקט, כל מה שהתרחש בדירה שלהם. זאביק וריקה נולדו במעברה. אנחנו זוכרים שיום אחד שיחקה ריקה בצינור כיבוי האש שהיה במקום, הכניסה את ראשה פנימה והוציאה מיד את הראש כשהיא עקוצה. הסתבר שבתוך הצינור היה נחיל של דבורים... הדירה במעברה הייתה גדולה ואנחנו חילקנו את החדר הגדול לשניים – חצי חדר שימש לנו כחדר שינה והחצי השני כסלון.

ואלרי:

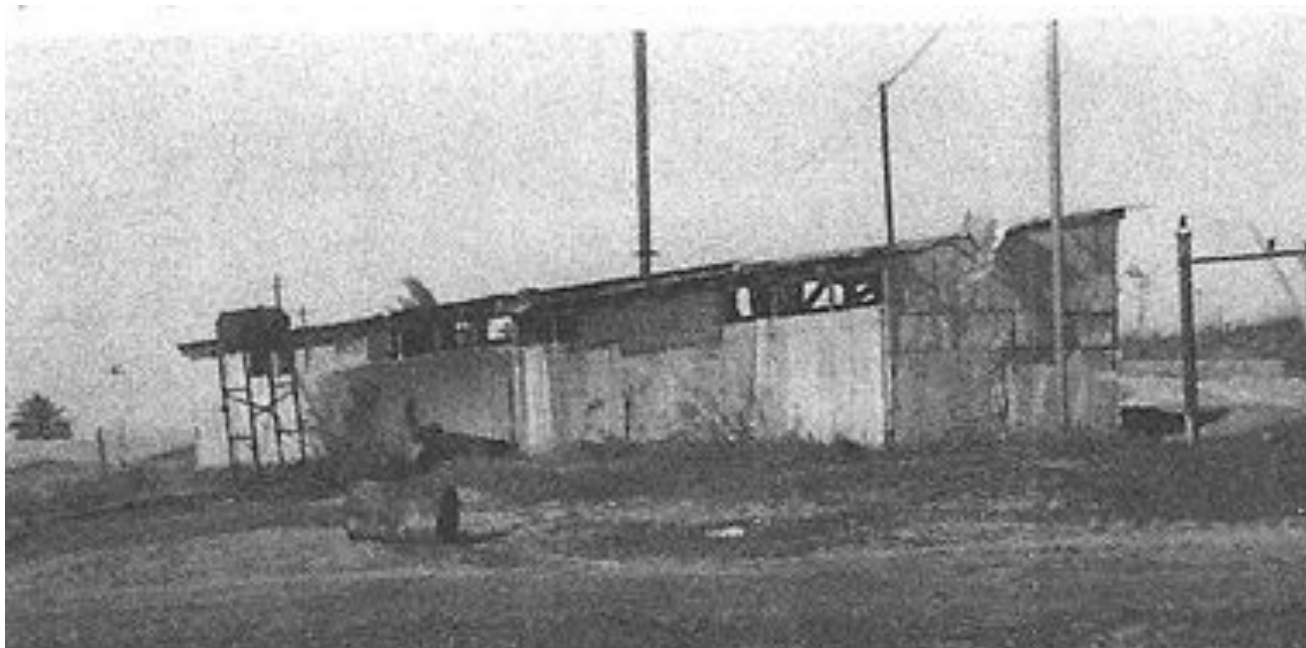
התחלתי את עבודתי בצריפים שנקראו מעברה לפני כ-23 שנים. בצריף שחלונו התפרסם בעלון הקודם גרו מתנדבים. אני עבדתי יחד עם רפי שחורי שניהל את חוות ההפתעות והצגתי את ההצגות בצריף של תיאטרון הבובות. כשהתרבו הקבוצות, לא הספיק צריף אחד ואז צרפתי את הצריף המצולם וניהלתי שתי הצגות באותו הזמן. מאוחר יותר הפך הצריף למשרד שלי ולסדנא. כשהתפנה הצריף בו אני נמצאת היום עברתי אליו בגלל מצבו הגרוע של הצריף בו הייתי. כיום הצריף מט לנפול ואינו יכול לשמש לשום פעילות.

ראיינה: עתליה אייל

חידת החודש:

מהו המבנה? היכן נמצא? למה שימש?

תשובות נא לשלוח למערכת בניר או לעמיקם. תשובה של עמיקם תימסר בעלון הבא.

ולסיום עוד קצת תמונות ממצלמתו של בני פלג.
למעלה - ציפורים בבור הפיל, 1989.

שיהיה לכולנו חג אביב פורח ובואו נהנה קצת מהשמש המחממת
אחרי החורף הקר שהיה... (שניה לפני שמתחילים שוב להזיע).

חג שמח!